עין משפט נר מצוה

נב א מיי' פ"ה מהל' תמידין ומוספין הל"ט:
נג ב ג מיי' שם פ"ה הל' י':
נד ד מיי' פ"ח מהל' מנחות הל"ח והל' י':
א ה מיי' פ"ו מהל' איסורי מזבח הל"ה ופ"ג מהל' פסולי"מ הל"ח:
ב ו מיי' פ"ו מהל' איסורי מזבח הל"ד ועיין רפ"ק [ופ"ה מהל' ערכין הלכה ט]:

◆

רבינו גרשום

השבת מחוסרין זמן הן שאין השלחן מקדש באותן הימים כלל אפי' לאיפסולי דכל מוקדם מחוסר זמן הוא: וכיון דאמרת דלילה אין מחוסר זמן הוא: כי מטי יומא דבי שמשי קמא הואיל ומחר בשבת בשש שעות ולמעלה בזמן סדור מתקדש הלחם ליקדש נמי מאורתא לאיפסולי דהא ליליא שסידרו ויומא חד יומא הוא: אמר רבא בשקדם בין השמשות וסילקו עד למחר כדי שלא יקדשו ליפסל: אפי' תימא בשלא קדם. הואיל ותחלת סידורו מעיקרא שלא כמצותו היה וכד מונח ועומד נעשה כמי שסידרו הקוף ולא הוי כלום אותו סדור וחשיב כמה דלא הוי מסודר מעיקרא אלא השתא בשבת בזמנו הילכך לא מקדיש ליה בי שמשי למיפסליה: אבל גבי מנחה שקמצה בלילה דקסבר דיום הוא לא אמרינן נעשה כמי שקמצה הקוף אלא מקדשה ליפסל: ואינו דוחה אפייתן את יום צום הכפורים דחמור כשבת: שמא [ישהה] כל נדרים של כל השנה עד יו"ט ולא היו מספיקין הכהנים להקריבן ולאוכלן ונמצאו קדשים באין לבית הפסול. ועוד כיון דלא הקריבו ועבר עליהן רגל וקאי בבל תאחר: וליכא למימר שמא ישהה לרגל. דהא אינן קרבין אלא בעצרת וקתני אין אפייתן דוחין יו"ט כ"ש נדרים ונדבות:

הדרן עלך שתי הלחם

המנחות והנסכים שנטמאו עד שלא קדשו בכלי שרת יש להן פריון. דכיון דלא קדשו בכלי לית בהו קדושת הגוף אלא קדושת דמים דלא נפקי לחולין אלא בפדיה: העופות והעצים והלבונה וכלי שרת אע"ג דניטמאו לית להו פדייה דקלישה טומאה [בהו] וכטהורין דמו כדמפרש בגמרא. דלא נאמר פריון אלא בבהמה: אמר שמואל מתני' דקתני שניטמאו לאו דוקא אפי' הן טהורין נפדין: דהתם כי ניטמו נמי אין להן פריון: קמ"ל. דהאי

◆

שיטה מקובצת

א] אמר רבינא בשקדם: ב] נאכלות לא פחות: ג] נאכל. לא פחות: ד] שמא ישהה נדרים ונדבות של כל השנה עד יו"ט ולא היו מספיקין הכהנים להקריבן ולאוכלן ונמצאו קדשים באין לבית הפסול ועוד כיון שלא הקריבן ועבר עליהן הרגל קאי בבל תאחר. הרגמ"ה: ה] תיבת משנטמאו נמחק: ו] פריון. ס"א אינו: ז] פריון דהתם אפי' נטמאו: ח] שנטמאו משקידשו בכלי אין להם פריון ותיבות עד שלא קדשו נמחק: ט] דמי דאע"ג: י] בליל שבת שניה בלינה: יא] נאפה ברביעי: יב] וממתין מלאכתו: יג] וליכא למימר: יד] העופות:

כמי שסידרו הקוף. הא דאמרינן בסוף לולב וערבה (סוכה דף נ.) דלא היה ממלא במקודשת משום פסול לינה ולא אמרינן דנעשה כמי שמלאהו הקוף שאני התם דלא בעי כהן בבגדי כהונה במילוי: ט) **שני** ימים טובים של ראש השנה קודם לשבת נאפה ברביעי ונאכל לשבת שניה לאחד עשר. ואי קשיא שנים עשר ניהו דהא אין נאכלות עד מוצאי שבת דבמוצאי שבת הוי יום הכפורים הא לא קשיא דלענין אכילת קדשים לילה הולכת אחר היום שעבר כדאמר באותו ואת בנו (חולין דף פג.) הילכך מיקרי אחד עשר כך פירש בקונטרס ונראה דלא קשיא מידי דאם באו עדים מן המנחה ולמעלה דנוהגין אותו היום קודש ולמחר קודש (ר"ה דף ל:) יום שני עיקר ומנינן מיניה יוה"כ ויחול אחר השבת ודנוהגין אותו היום קודש חומרא בעלמא דלא ליזלזלו ביה לשנה הבאה ואם קודם מנחה באו עדים לא עבדינן אלא חד יומא ומחרתו דהוא ערב שבת חול אע"פ שכבר אפו לחם הפנים מערב יו"ט חוזרין ועושין אחרים לקיים לחם חום כמו שנוכל יותר וראשון נאכל בפדיון ואע"פ דאמר בפרק המנחות והנסכים (לקמן דף קא.) כל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם היכא דאיכא תקנה לא אמר משום לחם חום ביום הלקחו כדאמרי' בפרק התכלת (לעיל דף מז:) גבי שני כבשים ששחטן על ארבע חלות ותודה ששחטה על שמונים חלות ומיהו קשה היכי מ"ל יום הכפורים באחד בשבת הא משמע בפרק החליל (סוכה דף נד:) דלא מיקלע באחד בשבת אלא לאחרים שעושין לעולם אחד מלא ואחד חסר ומשנה זו שנויה בפ"ב דערכין (דף ח:) וקתני רישא אין פוחתין י) משנה חדשים המעוברין בשנה ולא נראה לעבר יותר על שמנה ומשמע התם דאתיא דלא כאחרים: **ואינו** דוחה את יום צום. בפרק אלו עוברין (פסחים דף מו.) פריך מהכא דשתי הלחם למאן דאמר מדאורייתא צורכי שבת נעשין ביו"ט ט) דהכא קתני ואפילו דיו"ט ביו"ט לא עבדי ומשני שאני התם דאמר קרא לכם ולא לגבוה ולרשב"ג דאמר משום ר"ש בן הסגן דוחה את יו"ט ואינו דוחה את יום צום מה"ל ס"ל כאבא שאול ומוחק שם בקונטרס יום צום (משמע) [משום] דלא שייך יום צום גבי שתי הלחם ובחנם מחקו דמילתא דלרשב"ג מיתניא בתר הנך תרתי בבי דשתי הלחם ולחם הפנים ולתרווייהו פליג רשב"ג ונקט יום צום משום לחם הפנים: הדרן עלך שתי הלחם

כי מטי ליליא דבי שימשי ליקדוש וליפסול אמר א) רבא בשקדם וסילק מר זוטרא ואיתימא רב אשי אמר אפילו תימא בשלא קדם וסילק כיון דסידרו שלא כמצותו נעשה כמי שסדרו הקוף: **מתני'** שתי הלחם א) נאכלות ב) אין פחות משנים ולא יותר על שלשה א כיצד נאפות מערב יו"ט נאכלות ביו"ט לשנים חל יום טוב להיות אחר השבת נאכלות לשלשה ג) לחם ב הפנים (א) נאכל ג) אין פחות מתשעה ולא יותר על אחד עשר כיצד נאפה מערב שבת ונאכל בשבת לתשעה חל יו"ט להיות ערב שבת נאכל לעשרה שני ימים ו) [טובים] של ראש השנה נאכל לאחד עשר ג ואינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט רבן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן דוחה את יו"ט ואינו דוחה את יום צום: **גמ'** ד אמר רבינא לדברי ה האומר נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט לא תימא מדאורייתא מיחזא חזו ורבנן הוא דגזרו ד) שלא ישהא אלא מדאורייתא נמי לא חזו דהא שתי הלחם דחובת היום הוא וליכא למימר שמא ישהא וקתני אינו דוחה לא את השבת ולא את יו"ט:

הדרן עלך שתי הלחם

המנחות ו והנסכים שנטמאו עד שלא קדשו בכלי יש להם פריון משקידשו בכלי אין להם פריון ז העופות והעצים והלבונה וכלי שרת ה) משנטמאו אין להן פריון שלא נאמר ו) פריון אלא בבהמה: **גמ'** אמר שמואל ואפילו הן טהורין נפדין מאי טעמא כמה דלא קדשי בכלי קדושת דמים נינהו וקדושת דמים נפדין והא נטמאו תנן הוא הדין דאע"ג דלא נטמאו ואיידי דקא בעי מיתנא סיפא משקידשו בכלי אין להן פריון ז) דאפילו נטמאו נמי לא תנא נמי רישא שנטמאו ח) עד שלא קדשו בכלי (ב) ח פשיטא קדושת הגוף נינהו איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל ובעל מום איקרי טמא טמא נמי כבעל מום דמי ט) ואע"ג דקדוש קדושת הגוף כי נפיל ביה מום מיפריק הני נמי ליפרוק קמשמע לן דלאו כי האי טמא קרייה רחמנא לבעל מום דמכלי

כי מטי ליליא דבי שימשי. של שבת ראשונה ליקדוש דהא אמרת לילה אין מחוסר זמן וליפסול ו) בליל י) ששי [של שבת שני] בלינה שהרי עומד שם שמונה ימים שלימים: **בשקדם וסילקו.** קודם בין השמשות של שבת ראשונה וסידר למחר: **שלא כמצותו.** דסידרו בעודו מחוסר זמן: **נעשה כמי שסידרו הקוף.** ואין שולחן מקדשו אפילו בזמנו אבל קומץ כמצותו חשיבא ליה דלילה אין מחוסר זמן:

מתני' לא פחות. משני ימים משנאפו: **לג'.** שאפאום בערב שבת שאין אפייתן דוחה לא שבת ולא יו"ט: **לתשעה.** לשבת שניה: **נאכלות לעשרה.** שנאפה בחמישי בשבת: **שני ימים טובים של ר"ה.** קודם לשבת נאפה יא] ברביעי ז) ונאכלת לשבת שניה לאחד עשר. ואי קשיא י"ב ניהו דהא אין נאכלות עד מוצאי שבת דאותו שבת הוי יום הכפורים הא לא קשיא דלענין אכילת קדשים לילה הולך אחר היום שעבר כדאמר באותו ואת בנו (חולין דף פג.) הילכך מיתקרי י"א: **ואין דוחה.** אפייתן: **את יום צום.** חל יום הכפורים בערב שבת אין לחם הפנים נאפה בו: **גמ' לדברי האומר.** במסכת ביצה (דף יט.) מחלוקת: (ג) **שמא ישהא.** קרבנות כל השנה שיהא נודר ונודב ולא יקריבם עד הרגל ונמצא מכוין וממתין יב] מלאכה עד המועד ועוד שמא יעבור בבל תאחר: **וליכא** ח) יג] **שמא ישהא.** שהרי אין יכול להקריבם אלא בו ביום:

הדרן עלך שתי הלחם

המנחות והנסכים. **עד שלא קדשו בכלי.** לא קדשו קדושת הגוף אלא קדושת דמים שצריך לפדותן והדמים קדושים: יד] **והעופות והעצים והלבונה וכלי שרת שנטמאו אין להם פדיון שלא נאמר פדיון.** בקדושת הגוף אלא בבהמה בעלת מום כדמפרש בגמרא: **גמ' ואפילו** (ד) **טהורים נפדין.** מנחות ונסכים: **בעל מום איקרי טמא.** מפרש לקמן (קא.): דמכלי

המנחות והנסכים שנטמאו. בגמרא פליגי אי נטמאו דוקא או אפילו טהורין: **העופות.** בשקדם הקדישן למומן מיירי אבל קדם מומן להקדישן נפדין כדתניא בתוספתא ובפרק בתרא דתמורה (דף לג.) דתני לוי הכל היו בכלל העמדה והערכה ואפילו בעל מום מעיקרו וכן תני לוי במתניתיה אפילו חיה ואפילו עופות: **וכלי** שרת. לרבי נחמיה דאמר פרק הנהנה (מעילה דף יט:) דיש מועל אחר מועל דאם אחרים מביאין לידי מעילה הוא עצמו לא כל שכן ניחא דאין להם פדיון ואשכחן לרבנן נמי דאין מועל אחר מועל דמדרבנן אין נפדין ובגמרא משמע נמי דהוי דרבנן בעלמא דמפרש כלי שרת ולבונה משום דלא שכיחי: אע"ג

מסורת הש"ס

א) ערכין ח: פסחים מו., ב) [ערכין ח. פסחים מו. ע"ש], ג) גי' נ"ק, ד) [בביצה כ: איתא רב הונא], ה) גי' נ"ק נ"ל משקידשו בכלי אין להם פדיון פשיטא כו' ע' תוי"ט, ו) בליל ששי משום סידור לילה ולשחרית נפסל בלינה שהרי עומד שם שבעה כו' כצ"ל. נ"ק, ז) נ"ל ברביעי. נ"ק, ח) נ"ל וליכא למימר. נ"ק, ט) עיין רש"ק, י) מהרש"א חדשים כצ"ל. נ"ק, כ) נ"ל ויפלא קתני ט'. נ"ק.

◆

הגהות הב"ח

(א) במשנה לחם הפנים אין נאכל פחות: (ב) גמ' עד שלא קדשו בכלי הא נמי פשיטא: (ג) רש"י ד"ה שלא ישהא: (ד) ד"ה ואפי' הן טהורין:

◆

מוסף רש"י

המשך מעמוד קודם כל המסיך את רגליו טעון טבילה. נקביים הגדולים, ולשון מיסך כמו אילן המיסך על האילן (נזיר דף נד:) לפי שצריך לנקביים גדולים כורע על ברכיו מכסה את גופו ואת רגליו, וכן בשאול כתיב (שמואל א, כד) ושם מערה ויבא שאול להסך את רגליו קידוש ידים ורגלים. מן הכיור (שם). **לא זו בלבד.** לא זכה לבדו שנשחט בלילה אמרו ישרף אלא אף מליקת העוף וקמיצת המנחה בלילה תשרף. דנגמרי להו משחיטה, דמליקת העוף וקמיצת מנחה במקום שחיטת זבחים הם (יומא כט.). **הוא תני לה והוא אמר לה.** הוא תני לה להא מתניתא והוא אמר לה [illegible] כלי שרת מקדשין שלא בזמנן. והקומץ טעון מתן כלי וכלן שקידש הקומץ בכלי לשם קומץ אינו חוזר להיות טבל כמנחה שלא נקמצה, ועל כרחיה אמור שזה קרוי קומץ אינך הוי שיריים כל הקרב ביום. כגון המנחות והלבונה והדם והקטורת קדוש. בכלי שרת ביום יתקדש קדושת הגוף בלילה. כגון מנחת נסכים דאמר מר (מנחות מד:) ומנחתם ונסכיהם אפילו בלילה **קדוש בלילה.** קדוש בכלי שרת קדושת הגוף אם נתנו כהן בלילה **בלילה לא.** אינו קדוש ליקרב. להיות כשר ליקרב, אבל קדוש להיות תוכשר באותה קדושה ליפסל בטבול יום ומחוסר כפורים אם נגע בו, וביוצא אם יצא, ובלינה אם לן, וזו גם היא נפסלת בלינה דקי"ל בזבחים (דף פז.) עמוד השחר עושה לינה, ונפסלת קמיצת לילה שלינה חוזרת עוד לטבלה (יומא כט.). **ליקדוש וליפסל.** כיון דכלי שרת מקדשין שלא בזמנו ליפסל, ויקדש השלחן את הלחם מאחד בשבת ליפסל בסידור שלא בזמנו (שם). **ואבוה דר' אבין.** דמותבי ליה מיניה לאו שמעתתא דאמוראי אמר דנימא דליתותב, אלא מתניתא תנא וקרימן אנו לייסב דלא ליקשו מתניתא אהדדי ותרלינהו הכי, קסבר תנא דלהוי דר' אבין לילה לא הוי מחוסר זמן הואיל והיתה ראויה ליקדש בכלי שרת שחרית הלכך כלי שרת מקדשין הקומץ בלילה (יומא כט.). **הא ימים מחוסרין זמן.** דכר שלא ומנו היום עד מחר והרי הוא מחוסר זמן יום שלם הוי מחוסר זמן וכו"ם זה שלא ומנו לקדש עד יום השבת (שם). **לילה אין מחוסר זמן.** אין מחוסר זמן כמו שהגיע לילו להקריב קרבנותיו מחר, הלכך מחריב הוא כקרבן אלא שהלילה מעכבו מלהביא (חגיגה ט:). עד כאן מעמוד קודם

כי מטי לילא דבי שימשי. דלילי שבת שהיא ראויה לקדש מחר מקדש על השלחן, דקאמרת לילה אין מחוסר זמן ומיפסל משום סדור לילה ולשחרית נפסל בלינה (יומא כט.). **בי שימשי.** ליל שבת קרי בי שימשי בכל דוכתא מפני שבין השמשות שלו חלוק מכל ימים והולך להוסיף בכמה מקומות (שבת פו:) ערב שבת, ונראה בעיני לפי שבין השמשות שלו [illegible] (כתובות קג. ושי' תשובות כה.). **בשקדם וסילק.** סמוך לחשיכה ערב שבת שלא במצותו. כתקרון זמן בנעשה **כמי שסדרו הקוף.** [illegible] (יומא כט.). **שתי הלחם אין נאכלין פחות משתים.** [illegible] **לחם הפנים.** [illegible] **אין נאכל פחות מתשעה.** [illegible] ערב שבת. [illegible] (ר"ה דף ל:) [illegible] **לא תימא מדאורייתא מיחזא חזו.** [illegible] **שמא ישהה.** [illegible] **הלחם.** [illegible] **נדרים ונדבות אין קריבין ביו"ט.** [illegible] הדרן עלך שתי הלחם